

Kaupunginhallituksen vastaus vuoden 2025 Nurmeksen arviointikertomukseen

Nurmeksen tarkastuslautakunta on nostanut arviointikertomuksessaan 2025 esille huomioita, joihin kaupunginhallituksen on kuntalain 121 § mukaisesti annettava lausuntonsa. Lausunto esitetään kaupunginvaltuustolle. Kaupunginhallituksen vastaukset esitetään siinä järjestyksessä kuin tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa huomionsa esittänyt.

Tarkastuslautakunnan havainnot (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että tilikausi oli ylijäämäinen, mikäli ei oteta huomioon tilikaudelle 2025 kirjattuja 3,1 milj. arvonalentumisia. Vuosikate riittää kattamaan suunnitelman mukaiset poistot, kun ei huomioida arvonalentumisia. Talouden tunnusluvut ovat selkeästi kriisikuntakriteerien raja-arvojen ulkopuolella.

Kaupunginhallituksen toimiala

Hallintopalvelut (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kaupungin henkilöstön merkittävään eläköitymiseen tulevana vuosina. Kaupungin tulee valmistautua voitavilta osin tuleviin rekrytointeihin, sekä varmistaa hiljaisen tiedon siirtyminen sujuvan vaihdon sekä palveluiden varmistamiseksi. Lisäksi tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että henkilöstöohjelman laatiminen on edelleen kesken. Lautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstöohjelma saatetaan valmiiksi ja sitä hyödynnetään ennakoivasti osaamisen turvaamisessa ja henkilöstöriskien hallinnassa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota nuorten pitkäaikaistyöttömyyteen ja pitää sen vähentämistä keskeisenä kehittämiskohteena.

KH vastaus:

Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan tulevat eläköitymiset ja tarvittavat rekrytoinnit siten, että perehdyttämiseen jää riittävä aika.

Henkilöstöohjelman laadinta on odottanut kuntastrategian 2026–2029 valmistumista. Kuntastrategiaan 2026–2029 on kirjattu yhtenä toimenpiteenä henkilöstöohjelman laadinta. Kuntastrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.4.2026 § 15. Tämän jälkeen on lähdetty laatimaan henkilöstöohjelmaa yhteistyössä henkilöstöjaoston 9.6.2026 § 28 hyväksymän valmistelutyöryhmän kanssa.

Nurmeksen kaupungille on hyväksytty työllisyysohjelma 2026 kaupunginvaltuustossa 27.4.2026 § 16, jonka yhtenä painopisteenä on erityisesti alle 30-vuotiaiden ja juuri työttömäksi jääneiden työnhakijoiden työllistymisen tukeminen.

Nurmeksen kaupunki on TOIMI-hankkeessa ja Hyvä Tatsi-hankkeessa, joissa molemmissa nuorten pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen on keskeinen kehittämiskohde. Molemmat hankkeet pureutuvat tähän haasteeseen tarjoamalla kohdennettua tukea, mutta niiden lähestymistavat ja toimintaympäristöt eroavat toisistaan. TOIMI-hanke (Toimivat välityömarkkinat Pohjois-Karjalaan), joka on Pohjois-Karjalan työllisyysalueen laaja

kehittämishanke (1.3.2026–30.9.2029). Hankkeessa luodaan yksilöllisiä osaamispolkuja ja kuntien valmennusympäristöjä, kehitetään maakunnallisia välityömarkkinoita työttömyysputkien katkaisemiseksi.

Hyvä tatti -hanke (Työ- ja toimintakyvyn tukea alle 30-vuotiaille) on Siun soten (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen) koordinoima hanke. Se keskittyy erityisesti alle 30-vuotiaiden työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen. Se tarjoaa matalan kynnyksen sosiaalista ja terveydellistä tukea ennen varsinaisia työmarkkinatoimia. Sillä pyritään ehkäisemään syrjäytymistä ja auttamaan nuoria, joiden työttömyys on pitkittynyt elämänhallinnan haasteiden vuoksi. Hyvä tatti rakentaa nuoren yksilöllistä toimintakykyä ja hyvinvointia, minkä jälkeen TOIMI-hanke tarjoaa konkreettiset työpaja-, valmennus- ja rekrytointiväylät avoimille työmarkkinoille.

Lisäksi Nurmeksen kaupungilla on vapaaehtoisia palveluja kuten esim. Luotsi palveluneuvoja (TNO-hanke). Luotsi on paikka, johon voi tulla työhön, koulutukseen tai uran suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä. Matalan kynnyksen tieto- neuvonta- ja ohjaustyön avulla pyrimme Pohjois-Karjalan maakunnan asukkaiden nopeaan työllistymiseen ja kouluttautumiseen. Luotsin palveluneuvojan kanssa voi muun muassa esim. nuori laatia ansioluetteloa, kirjoittaa työhakemuksia, etsiä työpaikkoja ja saada muuta käytännön apua työ- ja koulutusasioissa. Nurmeksen kaupungilla on yhteinen työkykykoordinaattori Juuan kunnan kanssa. Vuonna 2026 työkykykoordinaattorin työajastaan työskentelee 60 %:a Nurmeksessa. Palvelu on tarkoitettu Nurmeksessa kirjoilla oleville. Henkilö voi hakeutua työkykykoordinaattorin asiakkaaksi joko itse tai hänet voidaan ohjata eri toimijan kautta esim. työllisyys-, sosiaali-, mielenterveys-, päihde- ja terveystyöpalveluiden puolelta. Työkykykoordinaattori auttaa, ohjaa, neuvoo ja opastaa asiakasta työkyvyn selvittelyn asioissa ja palveluihin hakeutumisessa. Hän auttaa mm. kuntoutus- ja/tai eläkemahdollisuuksien selvittämisessä, ja hän tekee tiivistä verkostoyhteistyötä (mm. sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut, KELA), jotta asiakas saa ne palvelut, joihin on oikeutettu. Työkykykoordinaattori kulkee asiakkaan rinnalla palvelupolulla ja pitää sovitusti yhteyttä asiakkaaseen.

Nurmeksen kaupunki on tehnyt ostopalvelusopimuksen Näre ry:n kanssa. Sopimus käsittää Nurmeksen kaupungin työllistymistä edistävien palveluiden hankinnan. Palvelun kohderyhmänä ovat nurmeslaiset työttömät henkilöt ja pääpaino palvelussa on nuorissa (alle 30-vuotiaat), pitkäaikaistyöttömissä, maahanmuuttajataustaisissa ja osatyökykyisissä henkilöissä. Palvelussa olevat asiakkaat ohjautuvat palveluun pääasiassa työllisyysalueen asiakasvastaavilta. Palvelut toteutetaan lain työvoimapalveluiden järjestämisestä 53§ (uravalmennus) ja 54§ kokeiluna (työkokeilu) mukaisina palveluina. Palvelussa olevien henkilöiden toimeentulona määräytyvät em. lain määräysten mukaisesti. Palvelun ensisijainen tehtävä on uuden oppimisen tukeminen, työ- ja toimintakyvyn arvioiminen osana työtehtävien suorittamista sekä työllistymisen vahvistaminen jäljellä olevan työ- ja toimintakykyä vastaaviin jatkopalveluihin. Palvelun tavoitteena on kartoittaa ja kehittää palvelussa olevan henkilön työelämätaitoja. Mallin ytimessä on työelämälähtöisten työtehtävien yhdistäminen työ-, yksilö- ja ryhmävalmennukseen, jolloin syntyy yksilöllinen ja tavoitteellinen palvelukokonaisuus. Lopullisena tavoitteena on valmentautujan siirtyminen työhön, koulutukseen tai muihin työttömyyden katkaiseviin (ratkaisuihin) katkaisemiseen johtaviin jatkopalveluihin, kuten työkykykoordinaattorin palvelun kautta kuntoutustoimiin tai työkyvyttömyyseläkkeelle. Toisena tehtävänä on huolehtia, että palvelun aikana asiakkaan kanssa yhdessä laaditaan asiakkaan tilannetta vastaava jatkosuunnitelma ja että se on palvelussa olevan asiakkaan asiakasvastaavan tiedossa (työkokeilupaikan jälkeen asiakkaan jatkopolusta.). Asiakkaat,

jotka tarvitsevat työkykyarviointia, palvelun tavoitteena on arvioida asiakkaan työkykyä todellisissa työtehtävissä ja työympäristöissä pääsääntöisesti Näre ry:n toimipisteissä.

Kuhina-hanke järjestötyöllistäminen työllisyyden ekosysteemissä ESR+ -hanke, jossa on kolme päätavoitetta: työnhakijoiden työllistyminen ja työllistymisedellytysten parantuminen, toimivat pohjoiskarjalaiset välityömarkkinat osana työllisyyden ekosysteemiä sekä monimuotoisuuden vahvistuminen sekä järjestöissä että yrityksissä. Hankkeen kohderyhmänä ovat pitkään työttömänä olleet henkilöt - erityisenä kohderyhmänä maahanmuuttajat, osatyökykyiset ja nuoret, yhdistystoimijat sekä alueen muut työnantajat.

Nurmeksien kaupungilta on saatavissa kriteerien täytyessä työllistämisen kuntalisää ja työllisyysalueelta työllistämislisää nuorten auttamiseksi.

Yhteistyötä tehdään työllisyyden parantamiseksi hankkeiden kautta, Pohjois-Karjalan työllisyysalueen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen, Pielisen Karjalan Kehittämiskeskuksen, kuntien, yhdistysten ja järjestöjen sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Ruokahuoltopalvelut (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että ympäristövastuullisia toimintatapoja kehitetään.

Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta toteaa, että taloustavoitteissa ei poikkeamia. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota alkutuotannon merkitykseen kaupungin elinkeinorakenteessa.

Hyvinvointipalvelujen toimiala

Hyvinvointipalvelujen hallinto (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta toivoo, että myös hyvinvointipalvelujen hallinnolle asetetaan jatkossa toiminnalliset tavoitteet.

KH vastaus:

Toiminnalliset tavoitteet on asetettu jo vuoden 2026 talousarviossa.

Opetus- ja koulutuspalvelut (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta toteaa, että opettajien kelpoisuusastetavoite on hyvä, mutta haasteellinen saavuttaa. Oppilasmäärien alenemiseen tulee jatkossakin kiinnittää enenevässä määrin huomiota, sillä se vaikuttaa kokonaisvaltaisesti eri tulosyksiköihin.

KH vastaus:

Lukuvuoden 2026–2027 alussa opettajien kelpoisuusaste on perusopetuksessa 92,5. Lukiossa kaikki opettajat ovat kelpoisia. Opetus- ja koulutuspalveluissa on reagoitu oppilasmäärän vähenemiseen kahdella tavalla. Lukuvuoden 2026–2027 aikana opettajanvirkoja on viisi vähemmän kuin edellisen lukuvuoden aikana, ja kaksi opettajanvirkaa muutettiin päätoimisen tuntiopettajan viroiksi.

Varhaiskasvatuspalvelut (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä varhaiskasvatukseen panostamista, vuonna 2025 alkanutta luontokasvatusta ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Kulttuuripalvelut (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kaupungin kattavia kulttuuripalveluita.

Vapaa-aikapalvelut (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta pitää positiivisena nuoriin panostamista, sekä soveltavan liikunnan ryhmien järjestämistä.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Kaupunkirakennepalveluiden hallinto (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota kaupunkirakennepalveluiden resurssipulaan. Resurssien saatavuus tulee varmistaa palveluiden häiriöttömän ja laadukkaan tuottamisen turvaamiseksi.

Tarkastuslautakunta toivoo, että myös kaupunkirakennepalveluiden hallinnolle asetetaan jatkossa toiminnalliset tavoitteet.

KH vastaus:

Maankäyttösuunnittelijan sijaisuus ja maankäyttöpäällikön virka on täytetty, teknisen päällikön rekrytointi on parhaillaan käynnissä.

Toiminnalliset tavoitteet on asetettu jo vuoden 2026 talousarviossa.

Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kaavatyön etenemistä, vaikkakin tavoite on toteutunut vain osittain. (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että neuvottelut asiantuntijapalveluiden hankkimisesta lähikunnista on aloitettu. (VIHREÄ)

KH vastaus:

Maankäytön resurssipulaan on reagoitu ostamalla kaavoitukseen asiantuntijapalveluita Sotkamon kunnalta. Yhteistyösopimus käynnistyi helmikuussa 2026.

Maankäytön rekrytoinnit ovat myös tuottaneet tulosta. Vs. maankäyttösuunnittelija aloitti työnsä 7.9.2026 ja maankäyttöpäällikkö 21.9.2026.

Tilapalvelut

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä tilaohjelman valmistumista. (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomioita siihen, että purkuohjelman toteuttaminen on taloudellisesti erittäin vaativa kokonaisuus. (KELTAINEN)

KH vastaus:

Purkuohjelmaan otetaan kantaa valtuustoseminaarissa 23.9.2026 ennen kaupunkirakennelautakunnan talousarvioesitystä. Tavoitteena on saada ratkaisu käynnistettävään purkuohjelmaan yhteistyössä Kiinteistö Oy Nurmeksien Vuokratilojen kanssa.

Kuntatekniikan palvelut (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että esteettömyyttä parannetaan, vaikka tavoitteet tältä osin eivät toteutuneet.

KH vastaus:

Esteettömyyskartoituksissa ja palautteen myötä esiin nousseita esteettömyystoimenpiteitä pyritään toteuttamaan käyttötalousvaroin ja tarvittaessa investointiohjelman kautta. Uudiskoh-teissa esteettömyystarkastelu toteutetaan kaikissa kohteissa jo suunnitteluvaiheessa.

Tytäryhtiöt

Nurmeksen Lämpö Oy (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä investoinnin sujuvaa etenemistä valituksen jälkeen. Valmistuva uusi lämpölaite on merkittävä investointi pitkälle tulevaisuuteen.

Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota yhtiön haastavaan taloustilanteeseen ja asukasmäärien vähenemiseen. Vuokrauskäytöstä poistuva kiinteistömassa on suuri. Taloutta, tulevia purkukustannuksia sekä investointeja tulee pyrkiä ennakoimaan hyvissä ajoin tarvittavan rahoitussuunnittelun näkökulmasta.

Nuoriso- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta kiittää monipuolisesta nuoriso- ja vapaa-aikatoiminnan kehittamisestä.

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy PIKES (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunta haluaa korostaa, että Pikes:n asiantuntijat tekevät merkittävää työtä kaupungin elinvoiman kehittämisessä ja yrityselämän tukemisessa. Lisäksi tarkastuslautakunta pitää hyvänä Juuan kunnan tulevista toiseksi omistajakunnaksi 1.7.2025 alkaen n. 25 prosentin osuudella.

Nurmeksen Yrityspalvelu Oy (KELTAINEN)

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että rahoitusjärjestelyt sekä sote-toimitilojen siirto ja tätä kautta yhtiön talous saadaan vakaalle pohjalle myös pitkälle tulevaisuuteen.

Nurmeksen Vesi Oy (VIHREÄ)

Tarkastuslautakunnalla ei erityisiä havaintoja.

KH vastaus:

Nurmeksen Yrityspalvelu Oy:n osalta rahoitusjärjestelyt on toteutettu vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot osalta rahoitusjärjestelyä ja muita toimenpiteitä selvitetään parhaillaan.

Konserniyhteistyötä on tehostettu keväällä ja syksyllä järjestettävillä yhteistyöpalavereilla emon ja tytäryhtiöiden kanssa.

Talouden osalta on tehty ja tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä tytäryhtiöiden kanssa.

Muut havainnot sekä tarkastuslautakunnan kysymykset ja kehotukset kaupunginhallitukselle

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että työhyvinvointikyselyn vastausprosentti on noussut ja oli vuonna 2025 69 %. Tarkastuslautakunta pitää kehitystä hyvänä, näin saadaan aikaisempaa kattavampi kuva kaupungin henkilöstön tilanteesta. Työhyvinvointikyselyn tuloksissa oli ensimmäistä kertaa esitetty verrokkitulokset, mikä helpottaa tulosten tulkintaa. **(VIHREÄ)**

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että alueellista yhteistyötä on aloitettu, mutta painottaa, että sitä voi ja tulee edelleen lisätä. **(KELTAINEN)**

KH vastaus:

Hyvät suhteet naapurikuntiin mahdollistavat yhteistyön tekemisen monella saralla. Yhteistyömahdollisuuksia tarkastellaan tulevia eläköitymisiä huomioiden ja aina vapautuneita virkoja täytettäessä.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää erityistä huomiota pitkän tähtäimen suunnittelun tärkeyteen väestönkehityksen ja talouden osalta. Ennakoinnin merkitys tulee korostumaan tulevaisuudessa. **(KELTAINEN)**

KH vastaus:

Nurmeksen kaupungin palveluverkkosuunnittelussa ennakoidaan toimintaympäristön muutokset tilojen, talouden ja henkilöstön osalta. Toimitilaohjelma ja ennakoiva henkilöstösuunnittelu ovat keskeisiä työkaluja ennakoinnissa. Väestöennusteita seurataan ja taloutta pyritään mallintamaan käytettävissä olevan tiedon valossa useamman vuoden päähän.

Kaupungin henkilöstön merkittävään eläköitymiseen tulee varautua hyvissä ajoin. Työnkierto voi olla yksi mahdollisuus hiljaisen tiedon siirtämisessä. **(KELTAINEN)**

KH vastaus:

Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan tulevat eläköitymiset ja tarvittavat rekrytoinnit siten, että perehdyttämiseen jää riittävä aika. Kaupungilla on olemassa ohjeistus työkiertoon ja korvaavaan työhön.

Tarkastuslautakunta pitää valitettavana tilannetta, jossa valitukset viivästyttävät ja aiheuttavat taloudellisia kustannuksia. **(KELTAINEN)**

KH vastaus:

Päätöksenteossa kiinnitetään huomiota huolelliseen valmisteluun ja varataan sille riittävä aika.